

Poznań. Fakty i liczby

IV'2015

- str. 3 / Aktualizacja strategii rozwoju miasta
- str. 4 / Program współpracy międzynarodowej Poznania
- str. 6 / Nowe projekty unijne Miasta Poznania
- str. 7 / Poznański Budżet Obywatelski

- str. 8 / Obchody 1050-lecia Chrztu Polski w Poznaniu
- str. 9 / Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii
- str. 10 / Przeciętna długość życia mieszkańców Poznania
- str. 11 / Dzieci w Poznaniu – stan i prognoza demograficzna

- str. 12 / Korzystający z pomocy społecznej
- str. 13 / Ożywienie na rynku nieruchomości
- str. 14 / Stan i struktura poznańskich mikroprzedsiębiorstw
- str. 15 / Poznaniacy wariaci poznania:
Poznańscy Kawalerowie Orderu Uśmiechu

POZnań*

Radosnych Świąt
oraz
pomyślności w 2016 roku

życzy
Wydział Rozwoju Miasta

Aktualności:

Aktualizacja strategii rozwoju miasta

Miasto Poznań rozpoczęło otwarty proces współtworzenia kierunku rozwoju Poznania, którego efektem ma być zaktualizowana strategia rozwoju miasta. Prezydent Miasta Jacek Jaśkowiak widzi przyszłość Poznania jako miasta dialogu otwartego dla osób różnych profesji, wieku, statusu społecznego i przekonań; miejsca realizacji indywidualnych planów i zamierzeń mieszkańców; miasta z przyjazną przestrzenią publiczną, zachęcającą do korzystania z życia miejskiego; miasta będącego częścią europejskich wyzwań i trendów we wszystkich obszarach funkcjonowania.

Prezydent Miasta Jacek Jaśkowiak przedstawił taką wizję Poznania w przyszłości na spotkaniu z Radą Mentorów, czyli autorytetami reprezentującymi różne środowiska Poznania. Prezydent rozpoczął tym samym proces aktualizacji strategii rozwoju Poznania. Rolą Rady Mentorów jest pomoc w tworzeniu kierunku działania oraz podejmowaniu decyzji.

Strategia rozwoju miasta to dokument, który ma być współtworzony przez mieszkańców. Miasto w procesie jego opracowywania będzie działać na zasadzie współtworzenia, włączając w pracę nad strategią przede wszystkim mieszkańców, ale także samorządowców i ekspertów z różnych dziedzin. Głównymi formami współpracy będą: warsztaty, wywiady indywidualne, konkursy dla młodych twórców, skrzynki pomy-

słów, strona internetowa, otwarte konsultacje w przestrzeni miejskiej.

Praca nad aktualizacją strategii przebiegać będzie etapami; na każdym etapie wypracowane zostaną wnioski i rekomendacje podlegające weryfikacji w kolejnym etapie, co w ostatecznym rezultacie pozwoli określić właściwy kierunek rozwoju i optymalne działania pozwalające zrealizować wizję miasta. Harmonogram prac zostanie udostępniony na stronie internetowej aktualizacji strategii rozwoju miasta, poprzez którą będzie można przyłączyć się także do dyskusji i warsztatów.

Ważną przesłanką do rozpoczętej aktualizacji strategii jest prognozowana sytuacja demograficzna miasta, w szczególności w zakresie liczby mieszkańców oraz ich struktury wiekowej. Prognozy pokazują bowiem, że w ciągu następnych 30 lat liczba mieszkańców miasta zmniejszy się o ok. 20%, a duża część mieszkańców osiągnie wiek senioralny. Dlatego tak ważne jest odwrócenie niekorzystnych trendów oraz podjęcie szerokich działań, które przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców, czyli kluczowego czynnika wyboru miejsca do życia.

Spotkanie Rady Mentorów, fot. Urząd Miasta Poznania

Program współpracy międzynarodowej Poznania

Intensywny rozwój współpracy międzynarodowej między samorządami, nawiązywanie nowych kontaktów zagranicznych, włączanie się Poznania w pracę powstających organizacji i platform współpracy międzynarodowej, postępująca globalizacja i umiędzynarodowienie zewnętrznych kontaktów Poznania, a także potrzeba usystematyzowania i powiązania współpracy międzynarodowej Poznania z założeniami strategii rozwoju miasta przyczyniły się do opracowania „Programu Współpracy Międzynarodowej Miasta Poznania na lata 2015–2020+”.

Program odwołuje się do hasła „myśl globalnie, działaj lokalnie” i jest zewnętrznym instrumentem realizacji strategii rozwoju miasta, która sprawi, że współpraca zagraniczna Poznania będzie ściśle związana z potrzebami Miasta i jego mieszkańców. Współpraca międzynarodowa, podejmowana przede wszystkim w obszarach wskazanych w strategii (miasto dialogu społecznego, przyjazna przestrzeń miejska, środowisko naturalne miasta, innowacyjna gospodarka, optymalny transport publiczny), służyć będzie rozwojowi miejskiej gospodarki, lokalnemu rynkowi pracy, bezpieczeństwu mieszkańców, sprawnej komunikacji publicznej, edukacji, kultury i nauce oraz ekologii i zdrowiu poznaniaków. Dzięki niej Poznań będzie mógł stać się miastem metropolitalnym o wysokim prestiżu

międzynarodowym, miastem inteligentnych specjalizacji, zapewniającym najwyższej jakości standardy życia mieszkańców.

Program obejmuje swym zakresem lata 2015–2020, jednak może zostać przedłużony do 2030 r. Do głównych celów współpracy zagranicznej Poznania zaproponowanych w programie należą m.in.: rozwój i modernizacja przestrzeni miejskiej we wszelkich możliwych aspektach, metropolizacja, promocja i wzmocnienie pozycji Poznania w Europie i świecie, sprawna i efektywnie zarządzana administracja miejska. W programie zaproponowano także, aby współpraca zagraniczna Miasta była konstruowana w oparciu o model mieszany, w którym jednostka centralna koordynowałaby aktywność zagraniczną miejskich jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych Miasta. Koordynatorem takim mógłby zostać np. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania do Spraw Współpracy Międzynarodowej, który byłby usytuowany w wydziale odpowiedzialnym za rozwój miasta, tak aby współpraca zagraniczna była kluczowym instrumentem realizacji strategii rozwoju miasta. Pełnomocnik we współpracy z Prezydentem Miasta i jego zastępcami koordynowałby całość aktywności międzynarodowej Poznania oraz współpracowałby z zespołem zadaniowym złożonym z przedstawicieli wszystkich zainteresowanych jednostek organizacyjnych. We współpracę zagraniczną włączałyby się też organizacje pozarządowe, szkoły i uczelnie, a także przedstawiciele biznesu.

Program zakłada, że podstawowym i generalnym instrumentem planowania i realizacji współpracy międzynarodowej będzie Plan Działania w zakresie Współpracy Międzynarodowej Miasta Poznania przygotowywany na okres 3-4 lat, a jednostki i osoby realizujące zadania w zakresie tej współpracy będą miały do dyspozycji dwa rodzaje narzędzi działania – instrumenty o charakterze strategicznym (np. wyjazdy studyjne, konferencje, seminaria, szkolenia, kampanie promocyjne, wspólne ekspertyzy, programy i analizy, festiwale, konkursy, wspólne grupy robocze, praktyki i stypendia) oraz uzupełniającym (np. delegacje władz, wizyty i rewizyty, uroczyste obchody dni Poznania za granicą i dni partnerów zagranicznych w Poznaniu, wspólne fora, dyskusje, debaty, targi, imprezy sportowe, pikniki, wymiana młodzieży i dorosłych, strony internetowe).

W programie wskazano, że główne cele aktywności międzynarodowej Miasta powinny koncentrować się przede wszystkim na zapewnieniu międzynarodowego przepływu informacji i doświadczeń związanych z rozwojem samorządów, inicjowaniu działań służących nawiązywaniu współpracy między podmiotami z terenu Poznania z ich potencjalnymi partnerami zagranicznymi, aktywnej zagranicznej promocji Miasta i zdobywaniu rynków zbytu dla gospodarki Poznania, wdrażaniu nowoczesnych modeli biznesowych i instrumentów zarządzania, intensywniejszym zdobywaniu

Program współpracy międzynarodowej Poznania

środków pomocowych służących rozwojowi Miasta oraz zmianie proporcji między aktywnością międzynarodową typu urzędniczego na rzecz aktywności oddolnej odbywającej się przy udziale np. organizacji pozarządowych. Nowym celem aktywności międzynarodowej Miasta Poznania powinno być też zwielokrotnienie jego potencjału rozwojowego wywołanego akcesją Polski do Unii Europejskiej.

W programie podkreślono również, że 2016 będzie rokiem oceny dotychczas istniejącej współpracy międzynarodowej oraz jasnego określenia jej priorytetów na kolejne lata, a efektem tego może być poszukiwanie nowych partnerstw lub pozostawienie mniejszej liczby kontaktów międzynarodowych i skoncentrowanie się na ich wzmocnieniu. Według założeń programu Miasto powinno ponadto wzmocnić swój udział w projektach wielostronnych, często o sieciowym charakterze, oraz szukać nowych metod jeszcze większego zainteresowania „świata zewnętrznego” Poznaniem.

Realizacja programu ma przyczynić się do umiędzynarodowienia aktywności lokalnej Miasta, intensyfikacji dotychczasowo-

wej współpracy zagranicznej Poznania, nawiązania nowych partnerstw międzynarodowych oraz członkostwa w nowych strukturach i organizacjach międzynarodowych, koncentracji na precyzyjnie wybranych tematach i projektach, a także uspołecznienia współpracy międzynarodowej.

Do tej pory współpraca zagraniczna Poznania koncentrowała się głównie na miastach

Brno, fot. Wydział Rozwoju Miasta

partnerskich, mimo że rozwijała się również w ramach sieci międzynarodowej współpracy wielostronnej. Poznań podpisał dotychczas 14 umów partnerskich z miastami i regionem (Assen, Brno, Charków, Győr, Hanower, hrabstwo Nottinghamshire, Jyväskylä, Kutaisi, Nablus, Pozuelo de Alarcón, Ra'anana, Rennes, Shenzhen, Toledo) oraz list intencyjny z Hangzhou. Poznań współpracuje również z Berlinem, Brandenburgią, Dreznem, Lipskiem, Kopenhagą i Dublinem. Miasto jest także członkiem 6 organizacji i platform

współpracy międzynarodowej zrzeszających miasta (EUROCI-TIES, ICCA, ECM, Sieć Zdrowych Miast WHO, Klub Strasburski, Mayors for Peace), inicjatywy regionalnej Oder Partnerschaft oraz fundacji współpracy miast Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation). Przez Związek Miast Polskich oraz Unię Metropolii Polskich, Miasto Poznań jest reprezentowane także w Radzie Gmin i Regionów Europy, Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Kongresie Regionów. W latach 2010–2012 Miasto Poznań pełniło funkcję przewodniczącego Forum Rozwoju Gospodarczego EUROCI-TIES.

Nowe projekty unijne Miasta Poznania

Miasto Poznań pozyskało w 2015 r. środki na realizację dwóch projektów w ramach programu unijnego URBACT III – „Gen-Y City” oraz „REFILL”. Program URBACT III w latach 2014–2020 wspiera sieci europejskich miast, współpracujące nad rozwiązaniem wspólnych wyzwań i problemów.

Kraje europejskie oraz poszczególne regiony poszukują nowych metod zwiększenia swojej konkurencyjności i innowacyjności w ramach koncepcji inteligentnej specjalizacji oraz sposobów wsparcia nowych modeli biznesowych. W Poznaniu działalność koncentruje się w sektorach innowacyjnym i kreatywnym, a coraz większą popularnością wśród młodych ludzi cieszą się start-upy. Uwzględniając te uwarunkowania oraz trendy migracyjne, Poznań szuka sposobów na stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju życia osobistego i zawodowego młodych osób. Aby to osiągnąć, konieczne jest zdiagnozowanie potrzeb pokolenia Y, wypracowanie nowych kanałów komunikowania się z nim i wypracowanie narzędzi, których wdrożenie w polityce Miasta uczyni Poznań atrakcyjnym miejscem do życia i pracy zawodowej. Jednym ze sposobów na rozwiązanie tego problemu jest realizacja międzynarodowego projektu „Gen-Y City – Get into the swing of the City!” w ramach programu unijnego URBACT III, którego Poznań został liderem. Projekt jest realizowany wspólnie z partnerami zagranicznymi,

mi, obserwującymi podobne problemy w swoich miastach. W pierwszej fazie (wrzesień 2015–marzec 2016) partnerami Poznania zostały Granada, Wolverhampton, Klajpeda, Dyneburg i Genua. Do drugiej fazy projektu, która rozpocznie się w maju 2016 r., zaproszonych zostało kolejnych 6 partnerów z Norwegii, Włoch, Portugalii, Francji, Hiszpanii i Polski. Projekt powiązany jest z trwającymi pracami nad aktualizacją strategii rozwoju Poznania.

We wrześniu 2015 r. Miasto Poznań zostało również partnerem projektu międzynarodowego „REFILL – REuse of vacant space as driving Force for Innovation on Local Level”. Celem projektu jest wdrażanie praktyk związanych z tymczasowym wykorzystaniem pustych przestrzeni i budynków oraz zbadanie długotrwałych efektów takich działań. Przedmiotem zainteresowania partnerów projektu jest rola, jaką Miasto może odgrywać w zagospodarowaniu pustostanów na cele prowadzenia działalności kulturalno-społecznej, małej i średniej przedsiębiorczości, a także wykorzystania rozwiązań „smart cities”, czyli rozwiązań zmierzających do zrównoważonego ekosystemu miasta. Współpraca w ramach projektu pozwoli uzyskać Miastu narzędzia umożliwiające zintegrowane planowanie tymczasowego zagospodarowania wolnych przestrzeni i wspieranie inicjatyw, które mogą zapełnić niewykorzystane przestrzenie, a przez to ożywić Śródmieście. Porównaniu doświadczeń w wykorzystaniu pu-

Connecting cities
Building successes

stosstanów i zaniedbanych przestrzeni oraz rozszerzeniu oferty działań lokalnych w tym zakresie towarzyszyć będą prace związane z tworzeniem nowego modelu pracy urzędnika – bardziej elastycznego i otwartego na współpracę. Liderem projektu jest miasto Gandawa. Partnerami projektu, obok Poznania, są Amersfoort, Ateny, Brema oraz Ryga. W drugiej fazie projekt poszerzy się o partnerów z Helsinek, Nantes, Ostrawy, Kluż-Napoka.

W ramach każdego z projektów powołane zostaną Lokalne Grupy URBACT, które stanowią będą podstawowe źródło wiedzy w projektach. Pozwolą one na stworzenie zintegrowanego i partycypacyjnego podejścia do polityki miejskiej oraz zagwarantują uzyskanie bardziej wnikliwych wyników. Efektem finalnym każdego z projektów będzie Lokalny Plan Działania, w którym zidentyfikowane zostaną potrzeby i problemy każdego z partnerów, a także zaproponowane rozwiązania. Lokalny Plan Działania każdego z projektów będzie zbiorem informacji i wskazówek dla innych miast europejskich napotykających podobne wyzwania.

Poznański Budżet Obywatelski

Trener Osiedlowy i Senioralny, Plażojada, Centrum Sportów Wrotkarskich „Arena” Poznań – to projekty ogólnomiejskie, które uzyskały największe poparcie w tegorocznej edycji Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego. Do realizacji zakwalifikowano także 35 projektów dzielnicowych, które zdobyły najwięcej głosów.

W 2015 r. do podziału w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego było 15 mln zł, a budżet podzielono na zadania ogólnomiejskie (5 mln zł) i dzielnicowe (po 2 mln zł na każdą z pięciu dzielnic). Mieszkańcy Poznania oraz studenci poznańskich uczelni mogli zgłaszać na 168 projektów (62 – ogólnomiejskie i 106 – dzielnicowych), dotyczących m.in. takich sfer życia miasta, jak: sport, rekreacja, zieleń miejska, przestrzeń publiczna, ochrona środowiska, pomoc społeczna, komunikacja, edukacja, kultura. W głosowaniu oddano ponad 73,1 tys. głosów (72,5% za pośrednictwem Internetu, a 27,5% w formie papierowej). Wśród zwycięskich projektów znalazły się 3 projekty ogólnomiejskie: Trener Osiedlowy i Senioralny – darmowe zajęcia rekreacyjne dla mieszkańców Poznania, Plażojada – Szlakiem Trzech Jezior: Rusałka, Strzeszynek, Kiekrz oraz Centrum Sportów Wrotkarskich „Arena” Poznań, a także 35 projektów dzielnicowych. W dzielnicy Stare Miasto zwyciężyły: Budowa oświetlenia nad Wartą, Taras widokowy na Ratuszu miejskim, Czyste Stare Miasto, Park rekreacyjno-sportowy „Przy Żurawińcu”, Winnice Poznania, Świę-

ty Marcin – re-ANIMACJA!, Promenada Piątkowsko-Winogradzka – I etap, Poznań – miasto przyjazne dla niewidomych. W rejonie Nowego Miasta zrealizowane zostaną: Sportowy Raj – Miejskie Centrum Multisportowo-Integracyjne, Utworzenie terenu spacerowo-parkowego wraz z wydzielonym i ogrodzonym wybiegiem dla psów wewnątrz osiedla Orła Białego, Projekt rewitalizacji muszli koncertowej wraz ze ścieżką pieszko-rowerową łączącą ul. Zamenhoffa z rzeką Wartą oraz Parku nad Wartą z terenami nad jeziorem Maltańskim, Oświetlenie górki saneczkowych – 100% więcej zimy, Główna Rzeka Poznania, Skatepark Czecha, Rekreacja pod chmurką – budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Wśród projektów, które zostaną zrealizowane na Jeźyczach, znalazły się: Rekreacja na Strzeszynie, „Smochy Pumptrack” Projekt mieszkańców Osiedla Krzyżowniki – Smochowice, Ścieżka rowerowa – projekt koncepcyjny wraz z projektem budowlanym, wykonawczym oraz kosztorysami inwestorskimi i ofertowym, „Cyklo-Stop” Północno-zachodnia Brama turystyczna Poznania, Rewitalizacja ogólnodostępnych boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 62 / Podolany, Remont stadionu lekkoatletycznego na Gołębiniu. W dzielnicy Wilda zwyciężyły: Wildeckie place zabaw oraz place sportowo-rekreacyjne do uprawiania sportów miejskich, Z widokiem na Szachtę, Luboń i Poznań – budowa drewnianej wieży widokowej na Szachtach i zagospodarowanie terenu, Park dookoła Fortu IX wraz

z wybiegiem dla psów, Skatepark na Świerczewie, Zieleniec przy ul. Dolna Wilda. Na Grunwaldzie zrealizowane zostaną: Sale samodzielności dla uczniów niepełnosprawnych Zespołu Szkół Specjalnych nr 101 w Poznaniu, Park Astronomiczny obok Obserwatorium, Junikowo na sportowo, Złotowska – chodnik i ścieżka rowerowa, Rowerowy Łazarz, Kontraruch rowerowy na Grunwaldzie, Fontanny w Parku Wilsona, 100 Drzew dla Łazarza, Bezpieczna grunwaldzka droga do szkoły i przedszkola.

Poznaniacy mogą rekomendować zadania do budżetu Miasta Poznania od 2012 r., zgłaszając swoje pomysły, a następnie wybierając te, które w największym stopniu odzwierciedlają ich potrzeby. Celem Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego jest dostarczenie mieszkańcom informacji i wiedzy na temat sytuacji finansowej Miasta oraz zagadnień związanych z planowaniem budżetu, włączenie poznaniaków w proces planowania budżetu oraz dostarczenie decydom informacji o potrzebach, oczekiwaniach i preferencjach mieszkańców. W latach 2012–2014 kwota Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego poddawana głosowaniu mieszkańców wynosiła corocznie 10 mln zł. W 2012 r. w głosowaniu oddano ponad 20,2 tys. głosów (w tym 45% za pośrednictwem Internetu), w 2013 r. prawie 88,6 tys. (z tego 54,7% głosów internetowo), a w 2014 r. blisko 54,3 tys. głosów (z tego 38% głosów za pośrednictwem Internetu).

Obchody 1050-lecia Chrztu Polski w Poznaniu

W Poznaniu odbędą się centralne uroczystości związane z obchodami 150-lecia Chrztu Polski. Na wydarzenia organizowane w ramach tych obchodów poznańskie instytucje kultury i organizacje pozarządowe otrzymały ponad milion złotych wsparcia z Narodowego Centrum Kultury.

Celem strategicznym programu „Chrzest 966” jest zwiększenie świadomości Polaków na temat roli i znaczenia chrztu Polski jako jednego z najważniejszych wydarzeń w historii państwowości polskiej oraz jego wpływu na kształt współczesnej Polski. O 3 miliony złotych na ten cel mogły starać się instytucje kultury i organizacje pozarządowe z całej Polski. W konkursie Narodowego Centrum Kultury z 549 złożonych projektów dofinansowano 33, w tym ponad połowę z Wielkopolski. Najwyższą dotację (199 tys. zł) uzyskała poznańska Fundacja Lux In Oriente Lux Ex Oriente, którą tworzą archidiecezje: poznańska, wrocławska i obie warszawskie. Dzięki temu w poznańskim Muzeum Narodowym pokazane zostaną bezcenne przedmioty pochodzące ze zbiorów muzeów watykańskich oraz zbiorów Muzeum Archidiecezjalnego w Gnieźnie, Biblioteki Narodowej czy Zamku Królewskiego w Warszawie. Ekspozycja składać się będzie z pięciu części: „Polska Piastów”, „Polska Jagiellonów”, „Rzeczpospolita Obojga Narodów”, „W niewoli”

oraz „Wiek XX – wiek krwi i chwały”. Na wystawie zobaczymy m.in. kielich św. Wojciecha i „Księgę henrykowską”, a także „Kronikę polską” Wincenego Kadłubka. Ozdobą będzie Dagome iudex, najstarszy zachowany dokument dotyczący państwa polskiego. Część zbiorów poświęcona będzie Janowi Pawłowi II. Pokazany zostanie oryginalny dokument potwierdzający wybór kardynała Karola Wojtyły, dokument beatyfikacyjny i bulla kanonizacyjna Jana Pawła II, podpisana przez papieża Franciszka. Wystawa prezentowana będzie także we Wrocławiu i Warszawie.

Spośród instytucji kultury Miasta Poznania największe wsparcie w kwocie 220 tys. zł otrzyma-

ło Muzeum Archeologiczne, które zrealizuje dwa projekty o charakterze wystawienniczo-edukacyjnym. Teatr Muzyczny otrzymał 190 tys. zł na wydanie pod hasłem „Człowiek 1050-lecia”, chórzysci z Poznańskiego Chóru Chłopięcego wystąpią z plejadą ważnych postaci polskiej i zagranicznej sceny muzycznej na koncercie „Out of Time 966” (kwota dotacji 162 tys. zł). Zróżnicowane działania o charakterze widowiskowym i edukacyjnym w przestrzeni Ostrowa Tumskiego i Śródki planują Brama Poznania (85 tys. zł) i Fundacja Puente (37 tys. zł). Z kolei na specjalne inspirowane rocznicą dzieła muzyczne dofinansowanie otrzymały Filharmonia Poznańska (118 tys. zł na okolicznościowe oratorium) oraz Fundacja Apollo (55 tys. zł).

Centralne uroczystości państwowe związane z obchodami rocznicy Chrztu Polski odbędą się w Poznaniu i Gnieźnie w dniach 14–16 kwietnia 2016 r. W planie obchodów znajdą się m.in. zebranie plenarne Konferencji Episkopatu Polski, wieczorna modlitwa na Ostrowie Lednickim, uroczyste obrady obu izb parlamentu oraz prezentacja jubileuszowego oratorium na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. W sobotę 16 kwietnia na INEA Stadionie zaplanowano spotkanie ewangelizacyjne z Mszą św. i odnowieniem przyrzeczeń chrzcielnych, połączone z koncertem i inscenizacją wydarzeń z 966 r.

Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii

Na terenie kampusu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na Morasku otwarto Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii – multidyscyplinarny ośrodek badawczo-technologiczny.

Inwestycja jest wspólną inicjatywą pięciu poznańskich uczelni: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Ekonomicznego, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Poznańskiej, czterech instytutów Polskiej Akademii Nauk: Instytutu Chemii Bioorganicznej, Instytutu Genetyki Roślin, Instytutu Genetyki Człowieka, Instytutu Fizyki Molekularnej, a także Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich oraz Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Partnerem wspierającym jest także Miasto Poznań. Głównym celem przedsięwzięcia, koordynowanego przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, jest stworzenie w Poznaniu multidyscyplinarnego ośrodka badawczo-technologicznego, skupiającego najlepszych specjalistów z nauk ścisłych, przyrodniczych i technicznych, skoncentrowanego na nowych materiałach i biomateriałach o wielostronnych zastosowaniach. Inwestorzy oczekują, iż dzięki współpracy i integracji środowiska naukowego centrum będzie miejscem o wysokiej randze międzynarodowej, atrakcyjnym dla najzdolniejszych absolwentów studiów doktoranckich i pracowników naukowych z Poznania oraz dla specjalistów z całej Europy.

W skład placówki wchodzi m.in.: Centrum Technologii Biomedycznej wraz ze zwierzętarnią, Centrum Biotechnologii Przemysłowej oraz szklarnią; Centrum Technologii Chemicznych i Nanotechnologii; Centrum Badań Materiałowych wraz z Regionalnym Laboratorium Aparatury Unikatowej. Centra te są połączone z zapewniającym logistykę Zapleczem Naukowo-Technicznym, w skład którego wejdzie również Centrum Transferu Technologii. Łączny koszt budowy centrum wyniósł ok. 270 mln zł. Powierzchnia centrum ma ponad 20 tys. m². Budowa i wyposażenie w 85% realizowane były z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013, a w 15% z dotacji celowej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt został umieszczony w pierwszej edycji wspieranej przez ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) Polskiej Mapy Drogowej Kluczowych Inwestycji w Infrastrukturę Badawczą.

Jednostka już realizuje kilkanaście projektów badawczych, głównie chemicznych, w realizację których zaangażowanych jest około 40 osób. Docelowo przewiduje się zatrudnienie na poziomie 200 osób. Ze względu

na to, że roczne utrzymanie obiektu – bez kosztów badawczych – to wydatek ok. 8-10 mln zł, jednostka stara się o dotację z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Pierwsze starania o budowę centrum rozpoczęły się w 2004 r., kiedy powstało konsorcjum przyszłych inwestorów. Pomysłodawcą i obecnym dyrektorem przedsięwzięcia jest prof. dr hab. Bogdan Marciniak. Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii przez swoją działalność i otoczenie gospodarcze będzie stanowić bardzo istotny element budowanej w Wielkopolsce regionalnej gospodarki opartej na wiedzy.

Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, fot. Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii

Analizy:

Przeciętna długość życia mieszkańców Poznania

Poznaniacy żyją dłużej niż przeciętny Polak o blisko 1,5 roku, natomiast poznaniarki minimalnie krócej niż przeciętna Polka.

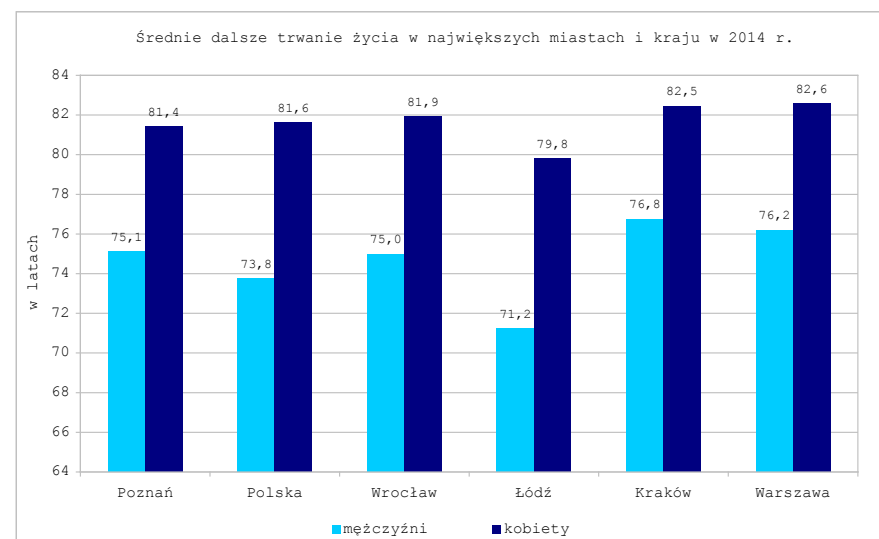
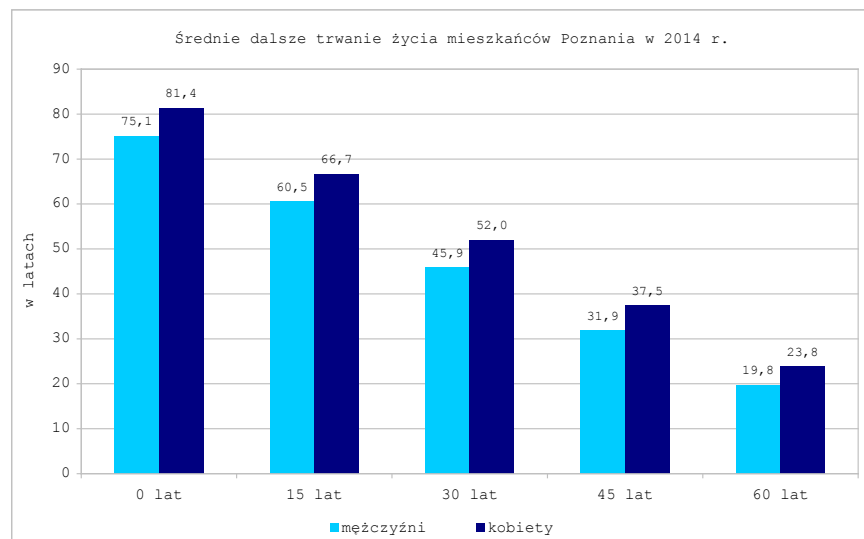
Według Głównego Urzędu Statystycznego w 2014 r. przeciętne trwanie życia w Polsce wyniosło w przypadku mężczyzn 73,8 lat, a kobiet – 81,6 lat. Najdłużej żyją mieszkańcy województwa małopolskiego (75,3 lat) i mieszkanki województw podkarpackiego i podlaskiego (82,8 lat), najkrócej mężczyźni w województwie łódzkim (71,7) i kobiety w województwie śląskim (80,4 lat). Wydłużanie się przeciętnego trwania życia notuje się od ponad 20 lat.

Mimo polepszania się opieki medycznej oraz mody na prozdrowotny styl życia w Polsce wciąż występuje dość wysoka nadumieralność mężczyzn i to we wszystkich grupach wieku. Polska nadal wypada niekorzystnie na tle czołówki krajów europejskich. Wiek dożywania Polaków jest krótszy o kilka lat: mężczyzn o ok. 7,5 lat, kobiet o 4-5 lat.

W 2014 r. w Poznaniu średnie trwanie życia mężczyzn wyniosło 75,1 lat, a kobiet – 81,4 lat. Oznacza to, iż poznaniacy żyją dłużej niż przeciętny Polak o blisko 1,5 roku, natomiast poznaniarki minimalnie krócej niż przeciętna Polka. Różnica między długością życia mężczyzn i kobiet w Poznaniu wynosi nieco ponad 6 lat. W stosunku do 2002 r. po-

znaniacy i poznaniarki żyją dłużej o około 3 lata.

Wśród pięciu polskich miast, największych pod względem liczby ludności, Poznań zajmuje trzecią pozycję pod względem długości trwania życia mężczyzn (po Warszawie i Krakowie), wyprzedzając Wrocław i Łódź, oraz czwartą pod względem długości trwania życia kobiet (Poznań wyprzedza tylko Łódź). Najdłużej żyją mieszkańcy Krakowa (76,8 lat) i mieszkanki Warszawy (82,6 lat). W największych miastach, poza Łodzią, przeciętne trwanie życia przewyższa średnią krajową długość życia mężczyzn. W przypadku kobiet przeciętną długość życia poniżej średniej krajowej obserwuje się w przypadku mieszkanki Poznania i Łodzi.

Analizy:

Dzieci w Poznaniu – stan i prognoza demograficzna

Na koniec 2014 r. liczebność dzieci i młodzieży do 17 roku życia wynosiła w Poznaniu 120,3 tys. osób. Stanowili oni 15,7% mieszkańców miasta.

Na koniec 2014 r. liczebność dzieci i młodzieży do 17 roku życia wynosiła w Poznaniu 120,3 tys. osób. Stanowili oni 15,7% mieszkańców miasta. Wśród największych ośrodków w Polsce wyższy udział osób najmłodszych odnotowano w Warszawie (16,3%) i Gdańsku (16,2%), podobny w Krakowie (15,7%), niższy we Wrocławiu (15,2%) i Łodzi (14,2%).

W związku ze wzrostem liczby urodzeń obserwowanym po 2002 r. w ostatnim czasie powoli wzrastała liczebność młodszych grup dzieci i młodzieży. Wzrost ten dotyczył w szczególności roczników w wieku do 12 lat. W końcu 2014 r. liczebność grup osób w wieku poszczególnych szczebli edukacyjnych przedstawiała się następująco: 0–2 lata (wiek żłobkowy) – 16,9 tys. osób, tj. 3,1% ludności Poznania; 3–6 lat (wiek przedszkolny) – 22,4 tys. osób, tj. 4,1%; 7–12 lat (wiek szkoły podstawowej) – 26,1 tys., tj. 4,5%, 13–15 lat (wiek gimnazjalny) – 11,7 tys., tj. 2,1%, 16–18 lat (wiek szkoły średniej) – 12,9 tys., tj. 2,4%. We wszystkich wymienionych przedziałach wiekowych niewielką przewagę stanowili chłopcy, co było uwarunkowane biologicznie. Przeciętnie na 100 chłopców przypadało 96 dziewczynek.

Po krótkim okresie wzrostu dzietności kobiet obserwowanym w latach 2002–2009, liczba urodzeń ponownie maleje (w 2014 r. na świat przyszło 5,7 tys. poznaniaków). W 2014 r. w Poznaniu,

w porównaniu z największymi miastami w Polsce, odnotowano najmniejszą (3,0) liczbę zgonów niemowląt przypadających na tysiąc urodzeń (w Łodzi – 3,9, we Wrocławiu – 4,3).

Według prognozy GUS do 2050 r. liczba ludności w Poznaniu będzie nadal spadać. W ciągu lat objętych prognozą ludność w Poznaniu zmniejszy się (biorąc jako rok bazowy 2014 r.) o 143,6 tys. osób, tj. o 26,3%. Spadek nastąpi także w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat) – o 33,2 tys. osób, czyli o 38,8%. Według prognozy, do 2050 r. liczba ludności spadnie we wszystkich edukacyjnych przedziałach wiekowych do 18 roku życia. Szczególnie wysoki spadek (w porównaniu z 2014 r.) dotknie dwie grupy wiekowe – od 0 do 2 lat (wiek żłobkowy) – liczba dzieci będzie malała w całym prognozowanym okresie, a spadek w 2050 r. wyniesie 44%, oraz od 3 do 6 lat (wiek przedszkolny) – liczba dzieci będzie malała we wszystkich latach prognozy, a spadek w 2050 r. wyniesie 45%. Spadek o 34% obejmie także grupę poznaniaków w wieku szkoły podstawowej (7–12 lat), o 31,5% w wieku gimnazjalnym (13–15 lat) oraz o 38% w wieku szkoły średniej (16–18 lat). Liczebność ostatniej grupy będzie malała w całym prognozowanym okresie, z przejściowym niewielkim wzrostem w latach 2020–2025 (w stosunku do lat poprzedzających).

Odmienna sytuacja wystąpi natomiast na obszarze aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański. Do 2050 r. ludność zamieszkująca aglomerację wzrośnie o 52,2 tys. (5,8%) i wyniesie 956,7 tys. osób. W niewielkim stopniu

zmniejszy się liczebność subpopulacji przedprodukcyjnej (o 8,4 tys. osób, czyli o 5,1%). Zgodnie z prognozą zmniejszy się liczba dzieci w wieku żłobkowym oraz dzieci w wieku przedszkolnym – w grupie wiekowej od 0 do 2 lat o 3,9 tys. osób (czyli o 13%), a w grupie wiekowej od 3 do 6 lat o 7,6 tys. osób (czyli o 17%). Wzrośnie natomiast liczebność osób w pozostałych grupach edukacyjnych: w grupie wieku od 7 do 12 lat – o 1,4%, w grupie wieku od 13 do 15 lat – o 7,9%, a w grupie wieku od 16 do 18 lat – o 1,6%.

GUS prognozuje do 2050 r. ubytek dzieci i młodzieży nie tylko w Poznaniu, ale także w przypadku większości największych miast w Polsce. Wyjątkiem będzie Warszawa, która przez cały okres prognozy odnotowywać będzie niewielkie spadki lub wzrosty liczebności tej grupy mieszkańców, jednak w 2050 r. jej wielkość będzie zbliżona do stanu z 2014 r. Największy ubytek liczby osób do 17 roku życia ma nastąpić w Poznaniu i Łodzi – o blisko 40% (w aglomeracji poznańskiej o 5%). Lepiej sytuacja będzie prezentować się w przypadku porównania udziałów subpopulacji w wieku do 17 lat w ogólnej liczbie mieszkańców. W tym przypadku do 2050 r. we Wrocławiu spodziewany będzie niewielki wzrost udziału dzieci i młodzieży, a w Warszawie i Gdańsku tylko minimalny jego spadek. Największy spadek – wynoszący -2,7 pkt proc. – prognozowany jest w przypadku Poznania (w aglomeracji poznańskiej prognozuje się spadek o 1,9 pkt proc.).

Analizy:

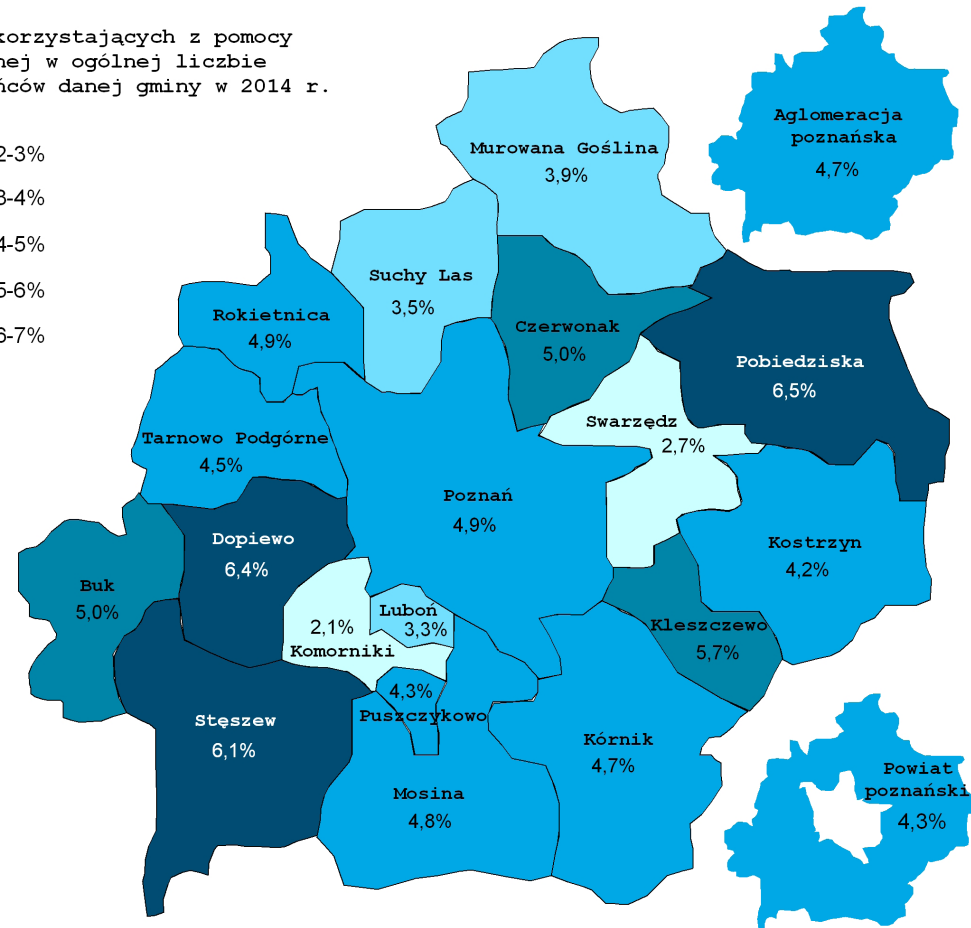
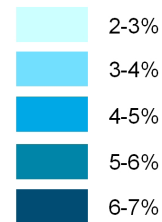
Korzystający z pomocy społecznej

Blisko 5% mieszkańców aglomeracji poznańskiej korzystało ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej. Najczęściej zwracali się oni po pomoc z powodu ubóstwa, choroby, bezrobocia i bezradności w sprawach życiowych.

W aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański, ze wsparcia udzielonego w 2014 r. przez ośrodki pomocy społecznej skorzystało łącznie 21,7 tys. rodzin, liczących 42,5 tys. osób. Pomocy potrzebowało zatem średnio 4,7% mieszkańców aglomeracji. Największym udziałem osób objętych pomocą społeczną charakteryzowały się gminy Pobiedziska, Dopiewo i Stęszew (ponad 6%), a najmniejszym Komorniki i Swarzędz (poniżej 3%).

Wśród mieszkańców aglomeracji poznańskiej korzystających z pomocy ośrodków było 6,8 tys. rodzin z dziećmi (w tym 1,6 tys. wielodzietnych) oraz 4 tys. rodzin emerytów i rencistów. Blisko 1/3 stanowiły dzieci i młodzież w wieku do 17 lat, a co szósta osoba była w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej). Mieszkańcy aglomeracji zwracali się po pomoc najczęściej z powodu ubóstwa (45,3%), długotrwałej lub ciężkiej choroby (41,8%), bezrobocia (33,6%), bezradności w opiece nad dziećmi oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego (26,3%), a także niepełnosprawności (24,8%). Niejednokrotnie rodziny potrzebowały pomocy z kilku powodów jednocześnie.

Udział korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców danej gminy w 2014 r.

Opracowanie: Wydział Rozwoju Miasta na podstawie danych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Głównego Urzędu Statystycznego

Analizy:

Ożywienie na rynku nieruchomości

Poznań. Fakty i liczby

W listopadzie 2015 r. w Poznaniu dostępnych było w sprzedaży 3271 mieszkań i 451 domów spełniających kryteria programu „Mieszkanie dla Młodych” (MdM). Aby uzyskać dopłatę do zakupu mieszkania, jego cena na rynku pierwotnym nie może przekraczać 5924 zł za 1 m², a na rynku wtórnym – 4847 zł za 1 m². Poznań zajmuje drugie miejsce wśród największych polskich miast, w których odsetek mieszkań na sprzedaż umożliwiający skorzystanie z programu MDM jest największy.

We wrześniu 2015 r. weszła w życie nowelizacja ustawy dotyczącej wprowadzonego w styczniu 2014 r. programu MdM, zakładającego dofinansowanie ze środków budżetu Państwa wkładu własnego przy zakupie mieszkania oraz udzielenie dodatkowego wsparcia w formie spłaty części kredytu. Wśród najważniejszych zmian wprowadzonych w 2015 r. znalazły się: podwyższenie dopłat (do 10% wartości odtworzeniowej mieszkania dla singli i rodzin bezdzietnych, 15% – dla rodzin wychowujących jedno dziecko, 20% – dla rodzin z dwójką dzieci, 30% – dla rodzin z przynajmniej trojgiem dzieci); zniesienie ograniczenia wieku kredytobiorcy i wymogu zakupu „pierwszego mieszkania” oraz zwiększenie limitu powierzchni użytkowej, będącej podstawą do naliczenia dopłaty (z 50 m² do 65 m²), w przypadku rodzin wielodzietnych; dopuszczenie zakupu mieszkania lub domu z rynku wtórnego (maksymalna cena

1 m² powierzchni użytkowej mieszkania w tym przypadku została określona na 90% średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² obowiązującego w danej gminie).

Na koniec listopada 2015 r. w Poznaniu dostępnych było w sprzedaży 3271 mieszkań i 451 domów spełniających kryteria programu. Aby dostać dopłatę do zakupu mieszkania, jego cena na rynku pierwotnym nie może przekroczyć 5924 zł za 1 m², a na rynku wtórnym – 4847 zł za 1 m². Od początku funkcjonowania programu do września 2015 r. w Poznaniu zawarto 1459 umów kredytowych, a wysokość przyznanego dofinansowania wyniosła 37,3 mln zł. W zestawieniu dużych polskich miast pod względem liczby zawartych umów Poznań zajął 5. pozycję, natomiast biorąc pod uwagę łączną kwotę dofinansowania wkładu własnego – 4. pozycję wraz z Wrocławiem.

Weryfikacja liczby wniosków, które w trzecim kwartale 2015 r. kwalifikowały się do programu MdM pod względem powierzchni użytkowej i ceny, pozwala określić możliwość skorzystania z programu w największych miastach Polski. W najlepszej sytuacji znajdują się mieszkańcy Łodzi, gdzie w obu limitach mieściło się 36,4% mieszkań w sprzedaży na rynku pierwotnym i 64% mieszkań w sprzedaży na rynku wtórnym. Kolejnym miastem, gdzie największy odsetek mieszkań w sprzedaży umożliwiał skorzystanie z programu MdM, jest Poznań (51,9% mieszkań na rynku pierwotnym

i 41,2% na rynku wtórnym). Najmniejsze szanse na uzyskanie dopłaty mieli mieszkańcy Krakowa (odpowiednio 26% i 7,4%).

Nowelizacja ustawy zaowocowała najlepszymi wynikami programu MdM w całej historii jego działania. Tylko we wrześniu 2015 r. zaakceptowano 3,7 tys. wniosków o dofinansowanie wkładu własnego (w sierpniu 1,8 tys.) na kwotę prawie 94 mln zł. Ponad 40% wszystkich wniosków dotyczyło lokali mieszkalnych z rynku wtórnego. Znaczny wzrost popularności programu spowodował, że zgłoszone zapotrzebowanie na dofinansowanie wkładu własnego w 2015 r. wyniosło 404 mln zł, a po trzech kwartałach 2015 r. wykorzystano 56,5% przewidzianego w ustawie limitu.

Nazwa miasta	Udział mieszkań o powierzchni mniejszej niż 75 m ² spełniających limity cen MdM w %	
	rynek pierwotny	rynek wtórny
Łódź	36,4	64,0
Poznań	51,9	41,2
Gdańsk	34,3	22,4
Wrocław	25,1	16,0
Warszawa	31,0	7,4
Kraków	26,0	7,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NBP

Analizy:

Stan i struktura poznańskich mikroprzedsiębiorstw

W 2014 r. działalność gospodarczą w Poznaniu prowadziło 102,2 tys. mikroprzedsiębiorstw, w których pracowało 133 tys. osób. Najpopularniejszą formą prawną wśród poznańskich mikrofirm jest jednoosobowa działalność prowadzona przez osobę fizyczną. Największy odsetek wśród mikroprzedsiębiorstw stanowią jednostki z sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

W 2014 r. działalność gospodarczą w Poznaniu prowadziło 102,2 tys. mikroprzedsiębiorstw. Pod względem nasycenia, tj. liczby mikroprzedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym, Poznań ze wskaźnikiem 3154 zajmuje drugie miejsce po Warszawie (3633). Praktycznie co trzeci mieszkaniec w wieku produkcyjnym prowadzi działalność produkcyjną. Według ogólnych szacunków w mikroprzedsiębiorstwach w Poznaniu pracuje ok. 133 tys. osób, w tym co trzecia jest zatrudniona na etacie. Najbardziej charakterystyczną formą prawną dla mikroprzedsiębiorstw jest jednoosobowa działalność prowadzona przez osobę fizyczną. W 2014 r. tę formę wybrało 66,5% poznańskich mikroprzedsiębiorstw. Pozostałą część mikrofirm stanowiły: spółki handlowe (20%, w tym 3% z udziałem kapitału zagranicznego), spółki cywilne (7%) oraz pozostałe osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. Ze względu na

rodzaj prowadzonej działalności największy odsetek wśród mikrofirm stanowiły jednostki z sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych (25,1%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (15%). Tradycyjne sekcje, takie jak budownictwo i przemysł, stanowiły odpowiednio 8,8% i 7,5% wszystkich mikrofirm. Do znaczących branż należy zaliczyć również ochronę zdrowia i pomoc społeczną (6,2%), informację i komunikację (5,7%), transport i gospodarkę magazynową (5,5%) oraz obsługę rynku nieruchomości (5,2%).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego podanych w opracowaniu „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2009–2013” pierwszy rok działalności przetrwa-

Poznań, fot. Marek Kaczmarczyk

ły w Polsce trzy na cztery firmy. W 2013 r. wskaźnik ten wyniósł 74% (w 2012 r. 76,4%) i był wyższy wśród podmiotów należących do osób prawnych (78,8%) niż fizycznych (73,4%) oraz podmiotów zatrudniających pracowników najemnych (80,6%) niż takich, które zatrudnienia pracowników najemnych nie deklarowały (73%). Ze względu na rodzaj podejmowanej działalności najbardziej stabilne okazały się jednostki z opieki zdrowotnej, informacji i komunikacji, obsługi rynku nieruchomości, pozostałej działalności usługowej oraz jednostki działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, których wskaźnik przeżycia ukształtował się znacznie powyżej wskaźnika dla wszystkich przedsiębiorstw powstałych w 2013 r. Najniższy odsetek podmiotów, które były aktywne po roku od rejestracji, zanotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (do 2014 r. przetrwało 22% podmiotów) oraz w obszarze finansów i ubezpieczeń (57,9%). Dla przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. najtrudniejszy był trzeci rok działalności. Po 2012 r. pozostało na rynku 73,6% przedsiębiorstw aktywnych. Od 2013 r. wskaźniki przeżywalności były wyższe.

Od 2005 r. mikroprzedsiębiorcą jest ten podmiot, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników i osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów, usług i operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro.

Poznaniacy warci poznania:

Poznańscy Kawalerowie Orderu Uśmiechu

Aż 28 poznaniaków otrzymało Order Uśmiechu – międzynarodowe wyróżnienie nadawane przez dzieci. Poznaniacy znaleźli się tym samym w gronie około tysiąca Kawalerów Orderu Uśmiechu, m.in. obok takich autorytetów, jak Jan Paweł II i Matka Teresa z Kalkuty.

Order Uśmiechu to wyjątkowe odznaczenie, przyznawane dorosłym przez dzieci za okazane im serce i radość oraz tworzenie dla nich przyjaznego i bezpiecznego dzieciństwa. Uśmiechnięte słońce, które z inicjatywy dzieci stało się symbolem orderu, w swojej blisko 50-letniej historii powędrowało już do ponad tysiąca osób z 40 krajów świata. Odznaczeni zostali nim m.in. święci Jan Paweł II i Matka Teresa z Kalkuty, obecny Dalajlama Tenzin Gjaco, działaczka społeczna Irena Sendlerowa, pisarki: Tove Janson, Astrid Lindgren, Joanne Rowling, Ewa Szelburg-Zarembina, Wanda Chotomska, piosenkarka Majka Jeżowska, muzyk i polityk Paweł Kukiz, prezydentowa Rzeczypospolitej Polskiej Jolanta Kwaśniewska, lekarz Zbigniew Religa, aktorzy: Ewa Błaszczyk, Anna Dymna, Irena Kwiakowska, Jerzy Stuhr. Osobom otrzymującym odznaczenie przysługuje jednocześnie tytuł Kawalera Orderu Uśmiechu.

Pierwszą osobą uhonorowaną tym szczególnym odznaczeniem i tytułem był w 1969 r. poznaniak profesor Wiktor Dega, światowej sławy chirurg ortopeda, któremu tysiące dzieci zawdzięczały zdrowie, a nie raz i życie. Profe-

sor Dega zainicjował m.in. prowadzenie w poznańskich szkołach gimnastyki korekcyjnej, której był prekursorem w Polsce. Od tamtego czasu poznaniakom przyznano łącznie 28 Orderów Uśmiechu. Wśród odznaczonych są lekarze, pisarze, nauczyciele, działacze kultury oraz wolontariusze i społecznicy. Uhonorowani lekarze poza profesorem Degą to: Krzysztof Dzikowski, który całe życie poświęcił dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej; Olech Szczepski, specjalizujący się w pediatrii rektor Akademii Medycznej w Poznaniu (w latach 1962–1964); Franciszek Rajewski, ortopeda, który jako pierwszy w kraju podjął się przedłużania kończyn u dzieci metodą Ilizarowa, przywracając im swobodę ruchów; Wanda Błęńska, misjonarka lecząca przez 42 lata chorych na trąd w Ugandzie; Elżbieta Bortkiewicz, specjalista chorób dzieci, nefrolog, pełniąc funkcję ordynatora Oddziału Kardiologiczno-Nefrologicznego Kliniki Chorób Dzieci w Poznaniu z pasją oddała się leczeniu dzieci oraz zadbała o rodzinną atmosferę w czasie ich pobytu w szpitalu. Poznańscy pisarze wyróżnieni Orderem Uśmiechu to: Arkady Fiedler, po-

dróżnik i reportażysta, który napisał 32 książki, opublikowane w 23 językach; Małgorzata Musierowicz, autorka książek dla dzieci i młodzieży, przede wszystkim liczącej już ponad 20 tomów tzw. Jeżycjady, ukazującej się od 1977 r.; Krystyna Suwiczak, dziennikarka, publicystka, poetka, bardzo wrażliwa na cierpienie, w szczególności dzieci, którym poświęciła dużo czasu, pomagając im w nauce; Nikos Chadzinikolau, poeta, prozaik, autor tekstów

Przewodniczący Klubu Kawalerów Orderu Uśmiechu w Poznaniu Włodzimierz Marciniak podczas festynu z okazji 40-lecia przyznania mu Orderu Uśmiechu, fot. archiwum prywatne Włodzimierza Marciniaka

Poznańscy Kawalerowie Orderu Uśmiechu

piosenek, tłumacz literatury; Stanisław Machowiak, poeta, pisarz oraz autor książek i baśni dla dzieci, nauczyciel w Specjalistycznym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach; Lech Konopiński, poeta, satyryk i autor tekstów dla dzieci i młodzieży oraz widowisk telewizyjnych. Kawalerami Orderu Uśmiechu zostali także poznańscy nauczyciele: Maria Klimaszyk, która zorganizowała świetlicę dla dzieci będących w trudnej sytuacji rodzinnej; pracujący w Specjalistycznym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach Edmund Oses, stosujący nowoczesne metody rehabilitacji dzieci niewidomych, oraz Marek Jakubowski, autor oraz współautor stosowanych w kraju i Europie technologii wykonywania tyflografik oraz map i planów wypukłych dla niewidomych i niedowidzących; Liliana Adamska, która wiele lat poświęciła na budowanie społeczności obywatelskiej i tworzenie koncepcji partnerskiej i obywatelskiej szkoły, wspierała rodziny w sytuacjach traumatycznych; Jerzy Hamerski i Elżbieta Drygas, twórcy teatru dziecięcego oraz szkoły autorskiej „Łejery” oraz Barbara Drozdowska i Alicja Bombicka. Wśród poznańskich Kawalerów Orderu Uśmiechu związanych z działalnością kulturalną należy wymienić Krystynę Feldman, aktorkę filmową i teatralną; Alojzego Łuczaka, popularyzatora muzyki i dyrektora Filharmonii Poznańskiej (w latach 1967–1973) oraz autora 300 esejów, krytyk

literackich, recenzji i opowiadań publikowanych w prasie krajowej i zagranicznej; Stefana Stuligrosza, kompozytora, dyrygenta chórów i twórcę Chóru Chłopięcego i Męskiego „Poznańskie Słowiki”, rektora Akademii Muzycznej (w latach 1967–1981); Ignacego Mosia, twórcę i honorowego kustosza Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza, oraz piosenkarkę Eleni Tzokaz. Order Uśmiechu otrzymali również działacze społeczni i wolontariusze: Irena Halt, Barbara Grochał oraz Włodzimierz Marciniak, który jest współzałożycielem, a obecnie również przewodniczącym Klubu Kawalerów Orderu Uśmiechu w Poznaniu. Klub każdego roku organizuje „Gwiazdkę” dla dzieci w Ogrodzie Jordanowskim przy ulicy Solnej oraz spotkania opłatkowe dla uczniów z poznańskich szkół. Przewodniczący klubu, chcąc popularyzować szczytną działalność niesienia pomocy najmłodszym, od lat zabiega o nazwanie jakiegoś miejsca w Poznaniu (najlepiej placu zabaw lub przestrzeni, z której korzystają dzieci) imieniem Orderu Uśmiechu. Kawalerowie Orderu Uśmiechu patronują podpoznańskim szkołom w Śremie, Kobylnicy czy Daszewicach.

Pomysł nadawania Orderu Uśmiechu powstał w 1967 r. podczas spotkania pisarki Wandy Chotomskiej z dziećmi ze Szpitala Rehabilitacyjnego w Konstancinie. Mali pacjenci chcieli obdarować odznaczeniem bohatera uwielbianej przez siebie dobranocki „Jacek i Agatka”. Wkrótce po tym spotkaniu autorka kukiełek

Wanda Chotomska w jednym z wywiadów dla „Kuriera Polskiego” podzieliła się tą ideą, a redakcja ogłosiła konkurs na projekt odznaczenia. Konkurs spotkał się z ogromnym zainteresowaniem dzieci, które wysłały 44 tys. listów z własnymi propozycjami, wskazując najczęściej jako symbol orderu serce lub słońce. Ostatecznie wybrano uśmiechnięte słońce na niebieskim tle, które niezmiennie otrzymują wstępujący w szeregi Kawalerów Orderu Uśmiechu. Podtrzymywana jest również tradycja uroczystości wręczania orderu, podczas której po pasowaniu czerwoną różą Kawaler wznosi toast pucharem kwaśnego soku z cytryny, a po jego wypiciu musi się uśmiechnąć. W 1979 r., ogłoszonym przez Organizację Narodów Zjednoczonych Międzynarodowym Rokiem Dziecka, Orderowi Uśmiechu nadano rangę międzynarodową.

Opracowano na podstawie:
Materiałów Klubu Kawalerów Orderu Uśmiechu w Poznaniu
<http://orderusmiechu.pl/?q=historia> (dostęp 8.12.2015)
<http://orderusmiechu.pl/?q=kawalerowie> (dostęp 8.12.2015)
https://pl.wikipedia.org/wiki/Order_Usmiechu (dostęp 8.12.2015)
<http://www.filharmoniapoznanska.pl/news/odszedl-al-ojzy-andrzej-luczak/> (dostęp 8.12.2015)
<http://www.lejery.art.pl/> (dostęp 8.12.2015)

POZnań*

Opracowanie redakcyjne:

Wydział Rozwoju Miasta, pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań, tel. 878 56 95, e-mail: rom@um.poznan.pl

news.fakty_liczby@um.poznan.pl

www.poznan.pl/fakty_liczby